

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
Дніпропетровське обласне територіальне відділення

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

28.04.2016

м. Дніпропетровськ

№ 09/01-14/04-16

Справа № 16/04-03-3/16

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання з попередніми висновками першого відділу досліджень і розслідувань Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 15.04.2016 року №32 у справі №16/04-03-3/16, розпочатої розпорядженням адміністративної колегії Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 25.03.2016 року № 16/01-15/04-16р за ознаками порушень законодавства про захист економічної конкуренції Дніпровською селищною радою Верхньодніпровського району Дніпропетровської області та її виконавчим комітетом, передбачених пунктами третім та сьомим статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначених частиною першою статті 15 та статтею 17 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування,

ВСТАНОВИЛА:

Дніпропетровським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – територіальне відділення) за результатами проведення перевірки інформації, що надана Дніпровською селищною радою Верхньодніпровського району Дніпропетровської області на вимогу територіального відділення при здійсненні державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на ринках житлово-комунальних послуг, встановлено наступне.

Повноваження органів місцевого самоврядування та виконавчих органів рад визначено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Дніпровська селищна рада є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України та законодавством України.

Відповідно до частини першої статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами, зокрема селищних рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи.

Дніпровська селищна рада (далі – Селищна рада) у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є органом влади.

Місцезнаходження Селищної ради: 51650, Дніпропетровська область, Верхньодніпровський р-н, смт. Дніпровське, вул. 36 Гвардійської стрілецької дивізії, 14.

Організаційно-правова форма – орган місцевого самоврядування.

Селищну раду внесено до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України код ЄДРПОУ 04338316. Види діяльності Селищної ради за КВЕД 84.11 державне управління загального характеру.

Селищна рада є юридичною особою, здійснює діяльність на підставі Статуту територіальної громади в межах території населених пунктів, підпорядкованих Селищній раді.

З інформації Селищної ради, наданої на вимогу територіального відділення листом від 23.02.2016 року № 141-02-14, з'ясовано, що рішенням сесії від 22.01.2015 року № 26-5/VII затверджено склад виконавчого комітету Селищної ради.

Також, листом від 23.02.2016 року № 141-02-14 Селищна рада повідомила, що в межах смт. Дніпровське послуги з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій, послуги з централізованого опалення, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, послуги з вивезення твердих побутових відходів протягом 2012-2015 років та протягом поточного 2016 року надавало комунальне підприємство «Дніпровець» (далі – КП «Дніпровець»).

Територіальним відділенням не встановлено інших суб'єктів господарювання, що надавали протягом 2012-2015 років та надають протягом поточного 2016 року послуги з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій, послуги з централізованого опалення, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, послуги з вивезення твердих побутових відходів та з боку яких КП «Дніпровець» зазнає значної конкуренції в межах смт. Дніпровське.

Таким чином, в розумінні статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» становище КП «Дніпровець» має ознаки монопольного (домінуючого) на ринку послуг з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій, послуг з централізованого опалення, централізованого водопостачання та водовідведення, послуг з вивезення твердих побутових відходів у період 2012-2015 років та поточного 2016 року в межах населених пунктів, підпорядкованих Селищній раді.

З наданої Селищною радою у листі від 23.02.2016 року № 141-02-14 інформації встановлено, що:

- Дніпровською селищною радою або її виконавчим комітетом не приймалося рішення щодо визначення переліку житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах;
- конкурс на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів не проводився;
- виконавці послуг з вивезення твердих побутових відходів не визначалися;
- виконавці послуг з централізованого водопостачання та водовідведення не визначалися;
- виконавці послуг з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій не визначалися;
- договори на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах смт. Дніпровське з суб'єктами господарювання надавачами цих послуг не укладалися.

1. На питання у вимозі територіального відділення чи визначався Селищною радою або її виконавчим комітетом перелік житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах, Селищною радою у листі від 23.02.2016 року № 141-02-14 зазначено: *(початок цитати)* «Перелік житлово-комунальних послуг затверджений рішенням виконавчого комітету № 37/1 від 22.09.2015 року, на конкурсних засадах Дніпровською селищною радою не визначався тому, що КП «Дніпровець» надає послуги на суму нижче суми на яку проводиться конкурс.» *(кінець цитати)*.

Проте, рішенням виконавчого комітету Дніпровської селищної ради № 37/1 від 22.09.2015 року перелік житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах не визначався, а додатком до даного рішення є перелік робіт, що виконуються під час надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій та їх періодичність.

Таким чином, з наявної у територіального відділення інформації, Дніпровською селищною радою та її виконавчим комітетом не визначався перелік житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах.

Одним із завдань Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, в частині контролю за прийняттям органами місцевого самоврядування рішень, які мають вплив на конкуренцію.

Взаємовідносини між виробниками, виконавцями і споживачами, що виникають у сфері надання та споживання на ринках житлово-комунальних послуг регулюються, зокрема: Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про житлово-комунальні послуги».

Частинами 1 та 2 статті 27 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що укладання договорів на надання житлово-комунальних послуг (крім послуг з централізованого опалення, послуг з централізованого постачання холодної води, послуг з централізованого постачання гарячої води, послуг з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем) згідно з установленим переліком для об'єктів державної або комунальної власності здійснюється за результатами конкурсу.

Перелік житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах, визначає орган місцевого самоврядування. Отже, чинним законодавством передбачено застосування конкурсних засад при наданні житлово-комунальних послуг та укладанні договорів.

Не визначення Селищною радою та її виконавчим комітетом переліку житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах може призвести до обмеження конкуренції. Обмеження конкуренції може відбуватися внаслідок настання таких наслідків, що полягають у зміні об'єктивно існуючих факторів, які обумовлюють інтенсивність конкуренції, можливості учасників конкурувати між собою.

Отже, окремі суб'єкти господарювання можуть здобути переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а в наслідок дії зовнішніх факторів, одним з яких є вплив органів, наділених владними повноваженнями.

Бездіяльність Дніпровської селищної ради та її виконавчого комітету щодо не визначення переліку житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом третім статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним частиною першою статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування які можуть призвести до обмеження конкуренції.

2. Листом від 23.02.2016 року № 141-02-14 Селищна рада повідомила, що конкурс на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів не проводився.

Правові відносини щодо діяльності у сфері поводження з відходами, визначення основних умов, вимог і правил щодо екологічно безпечного поводження з відходами, регулюються Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про відходи», «Про житлово-комунальні послуги», постановами Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 року №1070 «Про затвердження Правил надання послуг з вивезення побутових відходів» та Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 року №1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів».

Пунктом першим частини першої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» послуги з вивезення твердих побутових відходів віднесено до житлово-комунальних послуг.

Пунктом п'ятдесят п'ятим частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до виключної компетенції міських рад віднесено визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

Статтею 35-1 Закону України «Про відходи» визначено, що збирання та вивезення побутових відходів у межах певної території здійснюються юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

З метою упорядкування правовідносин, що виникають між виробниками, виконавцями і споживачами у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг, створення правового поля для визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 року за №1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів», затверджено Порядок проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів (далі – Порядок).

Пунктом першим Порядку визначено, що цей Порядок визначає процедуру підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту.

Пунктом четвертим Порядку визначено, що підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою державною адміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами (далі – організатор конкурсу) у порядку, встановленому законом.

Визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами може сприяти залученню нових учасників, що дозволить придбавати послуги належної якості за оптимальними цінами.

Також слід зазначити, що:

- конкурс, по своїй суті – це конкурентний спосіб надання права на вивезення побутових відходів. Очевидно, що основною метою проведення таких конкурсів, є розвиток конкуренції та вибір на конкурсних засадах виконавців відповідних послуг, які спроможні забезпечувати належну якість обслуговування споживачів;

- зміст економічної конкуренції (стаття 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції») полягає у змаганні між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого, зокрема, споживачі мають вибирати між кількома продавцями;

- відповідно до пункту 3 Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого Постановою № 1173, учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами, а також, які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 21 Закону України «Про житлово-комунальні послуги». При цьому, будь-яких інших обмежень щодо участі у такому конкурсі вказаний Порядок не містить, а, отже, конкурс є відкритим для всіх претендентів. Таким чином, не проведення, всупереч вимогам чинного законодавства, конкурсу з надання послуг із вивезення побутових відходів обмежує або може обмежувати право певних осіб, які мали (мають) намір взяти участь у такому конкурсі, змагатися за право здійснення відповідної господарської діяльності на ринку надання послуг з вивезення побутових відходів;

- надання права здійснювати вивезення твердих побутових відходів без участі у конкурсі звільняє суб'єктів господарювання від потреби пропонувати для здобуття права на надання такої послуги, кращі умови її надання, тобто використовувати власні досягнення для отримання переваг порівняно з іншими суб'єктами.

Застосування принципів конкуренції, як вирішального фактора розвитку ринкової економіки для органів виконавчої влади і місцевого самоврядування полягає у встановленні прозорих процедур проведення конкурсів, тендерів, з залученням якомога більшого кола учасників. На виконання цього завдання мають бути спрямовані дії та рішення всіх органів державної влади, органів місцевого самоврядування.

Таким чином, розроблення та реалізація конкурентної політики і створення конкурентного середовища на території відповідної територіальної громади належить до повноважень органів місцевого самоврядування.

Органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринку житлово-комунальних послуг, визначаючи у порядку, встановленому законодавством на конкурсних засадах, виконавців житлово-комунальних послуг.

З урахуванням зазначеного, бездіяльність Дніпровської селищної ради та її виконавчого комітету щодо не проведення конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів може призвести до обмеження конкуренції, що може відбуватися завдяки настанню таких наслідків, які полягають у зміні об'єктивно існуючих факторів, обумовлюючих інтенсивність конкуренції, можливості учасників конкурувати між собою.

Бездіяльність Дніпровської селищної ради та її виконавчого комітету щодо не проведення конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом третім статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним частиною першою статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

3. Ринок надання послуг з вивезення твердих побутових відходів є потенційно конкурентним, характеризується фінансовою привабливістю, тому визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами може сприяти залученню нових учасників, що дозволить придбавати послуги належної якості за оптимальними цінами.

Застосування принципів конкуренції, як вирішального фактора розвитку ринкової економіки для органів виконавчої влади і місцевого самоврядування полягає у встановленні прозорих процедур проведення конкурсів, тендерів, з залученням якомога більшого кола учасників. На виконання цього завдання мають бути спрямовані дії та рішення всіх органів державної влади, органів місцевого самоврядування.

Абзацом першим пункту тридцятого Порядку визначено, що організатор конкурсу протягом не більше як п'яти робочих днів з дня проведення конкурсу вводить у дію відповідним актом рішення конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу на певній території населеного пункту, межі якої були визначені умовами конкурсу, та зазначає строк, протягом якого виконавець має право надавати такі послуги, але не менш як п'ять років.

Таким чином, підставою для прийняття Селищною радою або її виконавчим комітетом рішення про визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів є рішення конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу на певній території населеного пункту.

Статтею 19 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», визначено, що відносини між учасниками договірних відносин у сфері житлово-комунальних послуг здійснюються виключно на договірних засадах. Учасниками відносин є власник, споживач, виконавець, виробник.

Згідно статті 21 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавець зобов'язаний підготувати та укласти із споживачем договір на надання житлово-комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов його виконання згідно з типовим договором. В той же час, стаття 20 цього Закону визначає, що споживач зобов'язаний укласти договір на надання житлово-комунальних послуг, підготовлений виконавцем на основі типового договору.

Типовий договір про надання послуг з вивезення побутових відходів затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 року № 1070 «Про затвердження Правил надання послуг з вивезення побутових відходів».

Не визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів призводить до того, що споживачі цих послуг не мають можливості реалізувати свої права, визначені статтею 20 ЗУ «Про ЖКП», а саме:

1) одержувати вчасно та відповідної якості житлово-комунальні послуги згідно із законодавством та умовами договору на надання житлово-комунальних послуг;

2) одержувати в установленому законодавством порядку необхідну інформацію про перелік житлово-комунальних послуг, їх вартість, загальну вартість місячного платежу, структуру ціни/тарифу, норми споживання, порядок надання житлово-комунальних послуг, їх споживчі властивості тощо;

3) на відшкодування збитків, завданих його майну та/або приміщенню, шкоди, заподіяної його життю чи здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання житлово-комунальних послуг;

4) на усунення протягом строку, встановленого договором або законодавством, виявлених недоліків у наданні житлово-комунальних послуг;

5) на зменшення розміру плати за надані послуги в разі їх ненадання або надання не в повному обсязі, зниження їх якості в порядку, визначеному договором або законодавством;

6) на несплату вартості житлово-комунальних послуг за період тимчасової відсутності споживача та/або членів його сім'ї при відповідному документальному оформленні, а також за період фактичної відсутності житлово-комунальних послуг, визначених договором у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

7) отримувати від виконавця компенсацію в розмірі, визначеному договором, рішенням суду або законодавством, за перевищення нормативних термінів на проведення аварійно-відновлювальних робіт;

8) на перевірку кількості та якості житлово-комунальних послуг у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Таким чином, договір є основним документом, що регулює взаємовідносини між виконавцями послуг і споживачами, а саме визначає якісні та кількісні показники комунальних послуг і визначає відповідальність сторін при порушенні умов договору.

Всупереч вимог законодавства України у житлово-комунальній сфері Дніпровською селищною радою та її виконавчим комітетом не визначено виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів за результатами проведення конкурсу на надання цих послуг.

Така ситуація на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів в смт. Дніпровське може призводити до невизначеності у відносинах між виконавцями цих послуг та споживачами, зокрема може ускладнити укладання договорів на надання послуг, при цьому споживачі можуть бути не обізнані в своїх правах та обов'язках, що може ущемлювати їх інтереси.

Бездіяльність Селищної ради та її виконавчого комітету щодо не визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів шляхом прийняття відповідного рішення може призвести до обмеження конкуренції. Обмеження конкуренції може відбуватися внаслідок настання таких наслідків, що полягають у зміні об'єктивно існуючих факторів, які обумовлюють інтенсивність конкуренції, можливості учасників конкурувати між собою.

Отже, окремі суб'єкти господарювання можуть здобути переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх факторів, одним з яких є вплив органів, наділених владними повноваженнями.

Бездіяльність Дніпровської селищної ради та її виконавчого комітету щодо не визначення виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом третім статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним частиною першою статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

4. Пунктом тридцять першим Порядку визначено: з переможцем конкурсу протягом десяти календарних днів після прийняття конкурсною комісією рішення укладається договір на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту відповідно до типового договору, наведеного у додатку 2 до цього Порядку (далі – Типовий договір).

Враховуючи викладене, орган місцевого самоврядування для врегулювання договірних відносин з підприємствами, установами та організаціями, за результатами конкурсів проведених згідно з затвердженим відповідним рішенням переліком житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах, укладає з переможцями цих конкурсів договори на надання житлово-комунальних послуг та визначає виконавця житлово-комунальних послуг, зокрема послуг з вивезення побутових відходів.

На питання у вимозі територіального відділення чи укладалися Селищною радою або її виконавчим комітетом договори на надання житлово-комунальних послуг, зокрема на послуги з вивезення твердих побутових відходів, Селищна рада листом від 23.02.2016 року № 141-02-14 надала копію договору на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів конкретним бюджетним установам (дитсадок № 1, дитсадок № 2, палац культури), але даний договір не є договором на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту, що відповідає вимогам Типового договору.

Таким чином, всупереч вимог законодавства України, Дніпровською селищною радою та її виконавчим комітетом не укладався договір на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту з суб'єктом господарювання надавачем цих послуг.

Законодавчо визначено обов'язковість укладання договорів, бо це конкретизовані права і обов'язки учасників відносин, відповідальність сторін.

За умови відсутності договірних відносин Селищної ради з суб'єктами господарювання, у цих суб'єктів господарювання не визначені права, обов'язки та відповідальність за надання послуг з вивезення побутових відходів, а орган місцевого самоврядування позбавлений можливості здійснювати законодавчо визначені функції у вигляді здійснення контролю за діяльністю суб'єктів господарювання на ринку послуг з вивезення побутових відходів.

Так, наприклад, розділом «Предмет договору» Типового договору передбачено:

1. Виконавець зобов'язується згідно з графіком надавати послуги з вивезення побутових відходів на території (найменування відповідного населеного пункту чи його частини), а замовник зобов'язується виконати обов'язки, передбачені цим договором.

Підпунктом першим пункту 1 розділу Типового договору «Права та обов'язки замовника і виконавця» передбачено, що Замовник має право, зокрема, вимагати від виконавця забезпечення безперервного надання послуг з вивезення побутових відходів відповідно до графіка вивезення побутових відходів, а також вимог законодавства про відходи, санітарних норм і правил, Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2008 року N 1070, умов цього договору, актів замовника та рішень конкурсної комісії.

Також, зазначеним розділом передбачені зобов'язання Замовника, зокрема:

- погодити графік вивезення побутових відходів, розроблений виконавцем відповідно до встановлених вимог;

- здійснювати відповідно до законодавства контроль за належною організацією обслуговування споживачів виконавцем;

- брати участь у врегулюванні спірних питань, пов'язаних із зверненнями юридичних чи фізичних осіб щодо дій (бездіяльності) виконавця.

Серед зобов'язань Виконавця, визначених Типовим договором, передбачено такі:

- укласти договори на надання послуг з вивезення побутових відходів із споживачами на території, визначеній цим договором, відповідно до типового договору про надання послуг з вивезення побутових відходів, наведеного у додатку 1 до Правил надання послуг з вивезення побутових відходів;

- надавати послуги з вивезення побутових відходів відповідно до вимог законодавства про відходи, санітарних норм і правил, Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, умов цього договору, актів замовника, рішень конкурсної комісії та погодженого замовником графіка надання послуг.

Відсутність контролю Селищної ради та її виконавчого комітету за діями суб'єктів господарювання на ринку послуг з вивезення побутових відходів щодо забезпечення безперервного надання послуг з вивезення побутових відходів відповідно до графіка

вивезення побутових відходів, а також щодо дотримання вимог законодавства про відходи, санітарних норм і правил, створює умови КП «Дніпровець» для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів, оскільки територіальна громада позбавлена альтернативи придбавати послуги більш належної якості за оптимальними цінами, що може призвести до ущемлення прав і інтересів мешканців територіальної громади.

Дії КП «Дніпровець», зокрема щодо недотримання вимог законодавства про відходи, санітарних норм і правил, графіку вивезення твердих побутових відходів що призводять до ущемлення прав і інтересів мешканців територіальної громади, можуть містити ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом другим статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеного частиною першою статті 13 цього Закону, у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Бездіяльність Дніпровської селищної ради та її виконавчого комітету щодо не укладання договору на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території в межах смт. Дніпровське з суб'єктом господарювання надавачем цих послуг є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом сьомим статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним статтею 17 цього Закону, шляхом бездіяльності органів місцевого самоврядування, що полягають у створенні умов суб'єкту господарювання для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

5. Відповідно до пункту четвертого частини першої статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг належить визначення виконавця житлово-комунальних послуг відповідно до цього Закону в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства.

Статтею 19 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», визначено, що відносини між учасниками договірних відносин у сфері житлово-комунальних послуг здійснюються виключно на договірних засадах. Учасниками відносин є власник, споживач, виконавець, виробник.

Згідно статті 21 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавець зобов'язаний підготувати та укласти із споживачем договір на надання житлово-комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов його виконання згідно з типовим договором. В той же час, стаття 20 цього Закону визначає, що споживач зобов'язаний укласти договір на надання житлово-комунальних послуг, підготовлений виконавцем на основі типового договору.

Не визначення виконавця послуг з централізованого водопостачання та водовідведення призводить до того, що споживачі цих послуг не мають можливості реалізувати свої права, визначені статтею 20 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», а саме:

1) одержувати вчасно та відповідної якості житлово-комунальні послуги згідно із законодавством та умовами договору на надання житлово-комунальних послуг;

2) одержувати в установленому законодавством порядку необхідну інформацію про перелік житлово-комунальних послуг, їх вартість, загальну вартість місячного платежу, структуру ціни/тарифу, норми споживання, порядок надання житлово-комунальних послуг, їх споживчі властивості тощо;

3) на відшкодування збитків, завданих його майну та/або приміщенню, шкоди, заподіяної його життю чи здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання житлово-комунальних послуг;

4) на усунення протягом строку, встановленого договором або законодавством, виявлених недоліків у наданні житлово-комунальних послуг;

5) на зменшення розміру плати за надані послуги в разі їх ненадання або надання не в повному обсязі, зниження їх якості в порядку, визначеному договором або законодавством;

6) на несплату вартості житлово-комунальних послуг за період тимчасової відсутності споживача та/або членів його сім'ї при відповідному документальному оформленні, а також за період фактичної відсутності житлово-комунальних послуг, визначених договором у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

7) отримувати від виконавця компенсацію в розмірі, визначеному договором, рішенням суду або законодавством, за перевищення нормативних термінів на проведення аварійно-відновлювальних робіт;

8) на перевірку кількості та якості житлово-комунальних послуг у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Таким чином, договір є основним документом, що регулює взаємовідносини між виконавцями послуг і споживачами, а саме визначає якісні та кількісні показники комунальних послуг і визначає відповідальність сторін при порушенні умов договору.

З метою упорядкування правовідносин, що виникають між виробниками, виконавцями і споживачами у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг, створення правового поля для визначення виконавця житлово-комунальних послуг у житловому фонді Державний комітет України з питань житлово-комунального господарства наказом від 25.04.2005 року за № 60, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 19.05.2005 року за №541/10821, затвердив Порядок визначення виконавця житлово-комунальних послуг у житловому фонді (далі – Порядок).

Відповідно до Порядку, виконавця житлово-комунальних послуг визначає орган місцевого самоврядування. Визначені виконавці житлово-комунальних послуг є відповідальними за ненадання або неякісне надання відповідних послуг згідно з укладеними договорами та законодавством.

Листом від 23.02.2016 року № 141-02-14 Селищна рада повідомила, що визначено виконавця комунальних послуг рішенням сесії Селищної ради, копія якого додається, але надане рішення стосується створення юридичної особи, а не визначення її виконавцем комунальних послуг.

Не визначення Селищною радою або її виконавчим комітетом протягом тривалого часу виконавця послуг централізованого водопостачання та водовідведення може призвести до обмеження конкуренції. Обмеження конкуренції може відбуватися внаслідок настання таких наслідків, що полягають у зміні об'єктивно існуючих факторів, які обумовлюють інтенсивність конкуренції, можливості учасників конкурувати між собою.

Така ситуація на ринку централізованого водопостачання та водовідведення в смт. Дніпровське може призводити до невизначеності у відносинах між виконавцями послуг централізованого водопостачання та споживачами, зокрема може ускладнити укладання договорів на надання послуг, при цьому споживачі можуть бути не обізнані в своїх правах та обов'язках, що може ущемлювати їх інтереси.

Отже, окремі суб'єкти господарювання можуть здобути переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх факторів, одним з яких є вплив органів, наділених владними повноваженнями.

Бездіяльність Дніпровської селищної ради та її виконавчого комітету щодо не визначення виконавця послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом третім статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним частиною першою статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

6. Відповідно до пункту четвертого частини першої статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг належить визначення виконавця житлово-комунальних послуг відповідно до цього Закону в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства.

Статтею 19 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», визначено, що відносини між учасниками договірних відносин у сфері житлово-комунальних послуг

здійснюються виключно на договірних засадах. Учасниками відносин є власник, споживач, виконавець, виробник.

Згідно статті 21 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавець зобов'язаний підготувати та укласти із споживачем договір на надання житлово-комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов його виконання згідно з типовим договором. В той же час, стаття 20 цього Закону визначає, що споживач зобов'язаний укласти договір на надання житлово-комунальних послуг, підготовлений виконавцем на основі типового договору.

Не визначення виконавця послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій може призвести до того, що споживачі цих послуг не будуть мати можливості реалізувати свої права, визначені статтею 20 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», а саме:

1) одержувати вчасно та відповідної якості житлово-комунальні послуги згідно із законодавством та умовами договору на надання житлово-комунальних послуг;

2) одержувати в установленому законодавством порядку необхідну інформацію про перелік житлово-комунальних послуг, їх вартість, загальну вартість місячного платежу, структуру ціни/тарифу, норми споживання, порядок надання житлово-комунальних послуг, їх споживчі властивості тощо;

3) на відшкодування збитків, завданих його майну та/або приміщенню, шкоди, заподіяної його життю чи здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання житлово-комунальних послуг;

4) на усунення протягом строку, встановленого договором або законодавством, виявлених недоліків у наданні житлово-комунальних послуг;

5) на зменшення розміру плати за надані послуги в разі їх ненадання або надання не в повному обсязі, зниження їх якості в порядку, визначеному договором або законодавством;

6) на несплату вартості житлово-комунальних послуг за період тимчасової відсутності споживача та/або членів його сім'ї при відповідному документальному оформленні, а також за період фактичної відсутності житлово-комунальних послуг, визначених договором у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

7) отримувати від виконавця компенсацію в розмірі, визначеному договором, рішенням суду або законодавством, за перевищення нормативних термінів на проведення аварійно-відновлювальних робіт;

8) на перевірку кількості та якості житлово-комунальних послуг у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Таким чином, договір є основним документом, що регулює взаємовідносини між виконавцями послуг і споживачами, а саме визначає якісні та кількісні показники комунальних послуг і визначає відповідальність сторін при порушенні умов договору.

З метою упорядкування правовідносин, що виникають між виробниками, виконавцями і споживачами у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг, створення правового поля для визначення виконавця житлово-комунальних послуг у житловому фонді Державний комітет України з питань житлово-комунального господарства наказом від 25.04.2005 року за № 60, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 19.05.2005 року за №541/10821, затвердив Порядок визначення виконавця житлово-комунальних послуг у житловому фонді (далі – Порядок).

Відповідно до Порядку, виконавця житлово-комунальних послуг визначає орган місцевого самоврядування. Визначені виконавці житлово-комунальних послуг є відповідальними за ненадання або неякісне надання відповідних послуг згідно з укладеними договорами та законодавством.

Не визначення Селищною радою або її виконавчим комітетом протягом тривалого часу виконавця послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій може призвести до обмеження конкуренції. Обмеження конкуренції може відбуватися внаслідок настання таких наслідків, що полягають у зміні об'єктивно існуючих факторів, які обумовлюють інтенсивність конкуренції, можливості учасників конкурувати між собою.

Така ситуація на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій в смт. Дніпровське може призводити до невизначеності у відносинах між виконавцями послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій та споживачами, зокрема може ускладнити укладання договорів на надання послуг, при цьому споживачі можуть бути не обізнані в своїх правах та обов'язках, що може ущемлювати їх інтереси.

Отже, окремі суб'єкти господарювання можуть здобути переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх факторів, одним з яких є вплив органів, наділених владними повноваженнями.

Бездіяльність Дніпровської селищної ради та її виконавчого комітету щодо не визначення виконавця послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом третім статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним частиною першою статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

В ході розгляду справи Дніпровською селищною радою та її виконавчим комітетом не надано територіальному відділенню пояснень та додаткових матеріалів.

На подання про попередні висновки від 15.04.2016 року № 32 у справі № 16/04-03-3/16, надіслане територіальним відділенням з супровідним листом від 15.04.2016 року №958/27/04-16 та отримане Дніпровською селищною радою 21.04.2016 року (повідомлення про вручення поштового відправлення № 4900400963547), Дніпровська селищна рада не відреагувала.

Враховуючи викладене вище та керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 року №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994р. за № 90/299 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 року № 169-р), із змінами та доповненнями, адміністративна колегія Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету,

В И Р І Ш И Л А:

1. Визнати бездіяльність Дніпровської селищної ради та її виконавчого комітету щодо не визначення переліку житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом третім статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним частиною першою статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

2. Визнати бездіяльність Дніпровської селищної ради та її виконавчого комітету щодо не проведення конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом третім статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним частиною першою статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

3. Визнати бездіяльність Дніпровської селищної ради та її виконавчого комітету щодо не визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом третім статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним частиною першою статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

4. Визнати бездіяльність Дніпровської селищної ради та її виконавчого комітету щодо не укладання договору на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території в межах смт. Дніпровське з суб'єктом господарювання надавачем цих послуг, порушенням

законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом сьомим статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначене статтею 17 цього Закону, шляхом бездіяльності органів влади, органів місцевого самоврядування, що полягають у створенні умов суб'єкту господарювання для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

5. Визнати бездіяльність Дніпровської селищної ради та її виконавчого комітету щодо не визначення виконавця послуг централізованого водопостачання та водовідведення порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом третім статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним частиною першою статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

6. Визнати бездіяльність Дніпровської селищної ради та її виконавчого комітету щодо не визначення виконавця послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом третім статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним частиною першою статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

3. Зобов'язати Дніпровську селищну раду та її виконавчий комітет припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції в двомісячний термін з дня отримання рішення шляхом:

- прийняття рішення щодо визначення переліку житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах;
- проведення конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів, визначеного переліком;
- визначення виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів за результатами конкурсу шляхом прийняття відповідного рішення;
- укладання договору на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території в межах смт. Дніпровське з суб'єктом господарювання надавачем цих послуг;
- визначення виконавця послуг централізованого водопостачання та водовідведення;
- визначення виконавця послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій.

Голова
адміністративної колегії

О.Я. ТУРКОВСЬКИЙ